IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Łączności z Polakami za Granicą**
(nr 67)
z dnia 12 lipca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Łączności z Polakami za Granicą (nr 67)

12 lipca 2023 r.

Komisja Łączności z Polakami za Granicą, obradująca pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (KO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej:

– sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2022 r. (druk nr 3434) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu wziął udział: **Bogdan Skwarka** dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Leszek Jasiński**, **Ewa Matuszek-Zagata** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dzień dobry. Otwieram posiedzenie Komisji Łączności z Polakami za Granicą.

Witam panie posłanki i panów posłów. Witam pana Bogdana Skwarkę, dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Witam, panie dyrektorze.

W dzisiejszym porządku posiedzenia mamy dwa punkty. Punkt pierwszy – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2022 r. w zakresie działania Komisji. Punkt drugi – sprawy bieżące. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja akceptuje proponowany porządek. Sprzeciwu nie słyszę. Możemy zatem przystępować do działania.

Na podstawie listy obecności stwierdzam, że Komisja posiada kworum.

Przechodzimy zatem do punktu pierwszego. Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie sprawozdania NIK w zakresie działalności Komisji. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Bogdan Skwarka:

Dzień dobry. Bogdan Skwarka, dyrektor Departamentu Administracji Publicznej.

Szanowny panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, chciałbym wykonując swój obowiązek wynikający z przepisów ustawy o NIK, zaprezentować państwu sprawozdanie z działalności Izby w 2022 r. W sprawozdaniu tym omówiono szereg takich podstawowych kwestii, a mianowicie organizację wewnętrzną, działalność prezesa NIK oraz kolegium NIK; informacje o współpracy NIK z Sejmem oraz innymi organami, podstawowe dane z działalności kontrolnej NIK wraz z omówieniem realizacji zadań państwa w świetle kontroli NIK. Ostatni punkt to wykonanie budżetu Najwyższej Izby Kontroli.

Jeżeli chodzi o działalność kontrolną, to w 2022 r. NIK przeprowadziła 1896 kontroli jednostkowych w 1558 podmiotach w ramach 180 tematów. W wyniku tych kontroli NIK sformułowała 5102 wnioski pokontrolne, w tym 83,4% wniosków zostało przyjętych do realizacji. Adresaci wystąpień pokontrolnych zgłosili zastrzeżenia do ocen, uwag i wniosków zawartych w 300 wystąpieniach pokontrolnych. Zastrzeżenia te zostały rozpatrzone w zależności od właściwości albo przez kolegium (kolegium podjęło 58 uchwał w sprawie zastrzeżeń), albo komisję rozstrzygającą (komisja podjęła 231 uchwał w sprawie zastrzeżeń).

Ponadto NIK sformułowała 80 wniosków de lege ferenda, w tym 60 dotyczących zmian ustawodawczych. W 2022 r. zrealizowano sześć wniosków de lege ferenda, a cztery były w trakcie realizacji. Należy dodać, że w latach 2020–2022 NIK sformułowała łącznie 271 wniosków de lege ferenda, z których 24 zostały zrealizowane, a 22 pozostają nadal w realizacji.

Wymiernym efektem kontroli NIK są tzw. efekty, w tym efekty finansowe. Izba zidentyfikowała finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości w wysokości 20 mld 399 mln zł. Kwota 9,2 mld zł to kwota wydana z naruszeniem przepisów prawa, to jest niemal dwukrotnie więcej, niż było w roku poprzednim. Wtedy stwierdziliśmy wydatkowanie kwoty z naruszeniem prawa w wysokości 4,5 mld zł. Prawie 10 mln zł to kwota, które w wyniku kontroli została lub zostanie pozyskana lub zaoszczędzona. Jest to też prawie dwa razy więcej, niż to miało miejsce w roku poprzednim, bo w roku poprzednim było 5,5 mln zł. Wreszcie ujawnionych skutków nieprawidłowości na szkodę Unii Europejskiej w 2022 r. było ponad 166 mln zł.

W 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli rozpatrzyła prawie 5,5 tys. wniosków o kontrolę i skarg obywateli. Zdecydowana większość skarg czy wniosków została złożona przez osoby fizyczne, głównie w zakresie administracji publicznej, gospodarki i finansów publicznych. Parlamentarzyści zgłosili 88 wniosków o przeprowadzenie kontroli, to jest mniej więcej 2,6% ogólnej liczby spraw.

W 2022 r. do właściwych organów skierowano łącznie 250 (o 138 więcej) zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstw lub wykroczeń, a także innych czynów, dla których przewidziana jest odpowiedzialność karna, w tym złożyliśmy 153 zawiadomienia do prokuratury. NIK skierowała do rzeczników dyscyplinarnych finansów publicznych 85 zawiadomień o naruszenie dyscypliny interesów publicznych.

Jeżeli chodzi o współpracę z Sejmem, to Najwyższa Izba Kontroli przedłożyła Sejmowi, zgodnie z przepisami ustawowymi, analizę wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 r. oraz sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2022 r. Przedłożono również 175 informacji o wynikach kontroli. Komisje sejmowe do planu pracy zgłosiły 78 sugestii kontroli. Spośród 22 tematów, które były rekomendowane przez Komisję do Spraw Kontroli Państwowej, NIK do realizacji przyjęła 7, pozostałe są w realizacji albo są włączone do innych szerszych kontroli. Należy dodać, że kontrolerzy NIK wzięli udział w 695 posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych.

Szanowna Komisjo, w 2022 r. nie przeprowadzono żadnej kontroli, która łączyłaby się stricte z zakresem działania Komisji Łączności z Polakami za Granicą, z wiadomej sytuacji, jaka teraz panuje. Natomiast chciałbym nadmienić, że w sierpniu tego roku rusza duża kontrola planowa na temat realizacji zadań publicznych w zakresie wspierania Polonii i Polaków, ale wyniki tej kontroli będą znane dopiero pod koniec roku.

Dziękuję bardzo za uwagę.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję. Czy są pytania ze strony państwa posłów? Pan przewodnicząca Lidia Burzyńska, bardzo proszę.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nie mam pytań, natomiast dziękuję panu dyrektorowi za ogólne informacje, które każdy z nas ma przysłane w drukach sejmowych.

To ostatnie zdanie usatysfakcjonowało mnie jako członka Komisji Łączności z Polakami za Granicą, że w 2022 r. NIK nie zajmowała się właśnie obszarami z działalności naszej Komisji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo. Więcej zgłoszeń nie widzę.

Szanowna Komisjo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja Łączności z Polakami za Granicą po rozpatrzeniu sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli za 2022 r. w zakresie działania Komisji opiniuje je pozytywnie, nie zgłaszając uwag i wniosków.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Nie. Proszę o głos, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Pani przewodnicząca Burzyńska, bardzo proszę.

Poseł Lidia Burzyńska (PiS):

Panie przewodniczący, jeżeli NIK nie zajmowała się żadnymi sprawami, które dotyczą i obejmują zakres obowiązków Komisji Łączności z Polakami za Granicą, to nie zgłaszamy zastrzeżeń, sprzeciwu, ale nie wyrażamy pozytywnej opinii.

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, nie dotyczy to naszej Komisji, więc dlaczego mamy wydawać opinię? Po prostu przyjmujemy informację, że za 2022 r. nie było podejmowanych żadnych działań kontrolnych w zakresie naszej Komisji. Dziękuję.

Proszę, panie przewodniczący, aby to moje zdanie uszanować. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Bardzo proszę.

Poseł Przemysław Drabek (PiS):

Najprostszym rozwiązaniem byłoby to, co się stosuje – przyjęcie do wiadomości tej informacji. Na tym poprzestańmy, bo to wydaje się być…

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Państwo przewodniczący, rozumiem te sugestie.

Natomiast będę miał pytanie do sekretariatu, ewentualnie do Biura Legislacyjnego. W zleconym nam przez marszałek Sejmu zadaniu jest sformułowanie „rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Kontroli Państwowej wniosku”. W związku z tym jest pytanie, czy Komisja może nie podjąć opinii, czy też po prostu musi podjąć? Rozumiejąc państwa intencje, miałbym pytanie do prawników o to, jaki jest zakres manewru Komisji w tej kwestii. Wydaje mi się, że albo przyjąć, albo odrzucić. Tak rozumiem opinię.

Pan poseł. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Benedykt Zientarski (KO):

Dziękuję bardzo.

Może jeszcze co do zasady głosowania. Wydaje się to rzeczą oczywistą, to wiąże Komisję. Mamy zaopiniować, w związku z tym musimy wydać i ogłosić merytoryczne stanowisko.

Natomiast mam pytanie do pana dyrektora. Pan dyrektor mówił o 160 iluś mln zł, które zostały zakwestionowane, jeśli chodzi o skutki nieprawidłowości na szkodę, już nie chcę cytować dosłownie Unii Europejskiej. W każdym razie zastrzeżenia co do tego styku. Prosiłbym o szczegóły, dlatego że dla mnie ta kwestia jest bardzo istotna, bo ona wychodzi poza granice Polski i niewątpliwie ma wpływ na wizerunek Polski, a także na pozycję Polaków i Polonii. Jest to istotna kwestia i w moim przekonaniu mieści się ona właśnie w przedmiocie działalności Komisji. Stąd też nieprzypadkowo pani marszałek skierowała ten raport do naszej Komisji także do zaopiniowania. Bardzo proszę. To na tyle.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję panu posłowie Zientarskiemu.

Panie dyrektorze, bardzo proszę o udzielenie odpowiedzi.

Dyrektor departamentu NIK Bogdan Skwarka:

Po pierwsze, wyraźnie powiedziałem, że nie było przeprowadzonej kontroli, która stricte dotyczyłaby działalności Komisji, natomiast w wielu z tych kontroli sprawa Polonii również gdzieś się przewijała. Natomiast takiej kontroli, którą będziemy robili w tym roku, nakierowanej na Polonię i Polaków, nie było.

Powiedziałem również, że kontrole nakierowane na Polonię były trudne do zrealizowania w zeszłym roku z racji sytuacji, jaka jest na Ukrainie. Musimy być siłą rzeczy

ograniczeni do pewnych działań, które gdyby nie wojna, pewnie byśmy podjęli. Na Ukrainie czy na Litwie mieszka przecież duża Polonia. To jest po pierwsze.

Jeśli chodzi o te kwoty, dokładnie 166 mln 900 tys., to są kwoty, które dotyczą głównie przedsiębiorców. Kwoty, które dotyczą różnego rodzaju zwrotów, niekoniecznie, które są wymagane, ale z tego powodu, że na przykład ktoś nie dotrzymał tzw. kwalifikowalności danego produktu, bo tam musi być odpowiednia trwałość tego produktu. Wtedy instytucja pośrednicząca albo zarządzająca ma obowiązek wystąpienia o zwrot środków albo obowiązek wprowadzenia pewnych środków zaradczych w celu wydatkowania tych kwot zgodnie z prawem. Jednak to nie jest naprawdę duża kwota, jeśli chodzi o te sprawy.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Dziękuję bardzo.

Więcej pytań nie słyszę. Bardzo proszę państwa jeszcze o chwilę cierpliwości, bo jesteśmy w trakcie konsultacji z Biurem Legislacyjnym co do interpretacji tematu naszego dzisiejszego posiedzenia. Myślę, że za chwilkę będziemy w tej kwestii mieli pewność.

Jeżeli będzie sprzeciw, bo tak rozumiem głos pani przewodniczącej, co do przyjęcia opinii pozytywnej, to będziemy po prostu głosowali. Tylko musimy się upewnić, czy w tej kwestii właściwie rozumiemy przedłożenie, które zostało do naszej Komisji skierowane. Pan sekretarz jeszcze się konsultuje i za chwilkę będziemy mieli odpowiedź.

Ogłaszam dwie minuty przerwy.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Szanowni państwo, powracamy do realizacji porządku naszego posiedzenia.

Po zasięgnięciu opinii Biura Legislacyjnego chciałbym poinformować Komisję, że mamy dwie możliwości. Jedna możliwość to jest zaopiniowanie pozytywne lub negatywne. Mamy też drugą możliwość. W związku z tym, że Najwyższa Izba Kontroli nie przeprowadzała kontroli w zakresie działalności Komisji, Komisja może w tej sprawie nie podjąć opinii, nie wydać opinii.

W związku z tym mam pytanie, czy jest zgoda na zastosowanie tego drugiego rozwiązania, żeby Komisja nie podjęła?

Poseł Klaudia Jachira (KO):

Jest sprzeciw.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Jest sprzeciw. W związku z tym będziemy głosowali.

Poseł Klaudia Jachira (KO):

Jest problem, żeby się zalogować.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (KO):

Właśnie. W takim razie jest prośba o głosowanie ręczne. Przeprowadzimy głosowanie metodą tradycyjną. Sekretariat policzy głosy.

W związku z tym chciałbym poddać pod głosowanie wniosek o pozytywne zaopiniowanie przez Komisję Łączności z Polakami za Granicą sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli za 2022 r. Kto jest za przyjęciem pozytywnej opinii? Proszę o podniesienie ręki? (10). Dziękuję bardzo. Kto jest przeciw? (11) Kto się wstrzymał? (0) Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię o negatywnym zaopiniowaniu sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli za 2022 r.

Czy w sprawach bieżących są zgłoszenia? Nie ma. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie Komisji.